

ԲՈՎԱՆ ԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ

Պատմություն և քաղաքագիտություն

Արտաշես Շահնագարյան, Զաքարյան և Մահկանաբերդցի իշխանական տների փոխհարաբերությունները (XII դ. կեսեր – XIII դ. վերջեր)..... 14

Մարինա Մարգարյան, Գործադիր իշխանության արդյունավետության ուսումնասիրության համակարգային մոտեցում. ինստիտուցիոնալ վերափոխումները ՀՀ-ում (2000–2024)..... 26

Փիլիսոփայություն և իրավունք

Անահիտ Աբրահամյան, Արդար դատաքննության իրավունքի պաշտպանության միջազգային իրավական չափորոշիչները. համեմատական վերլուծություն..... 52

Տնտեսագիտություն

Միքայել Միքայելյան, Գաբրիել Միքայելյան, Անցումային տնտեսության դասերը Հայաստանում..... 68

Վոլոդյա Մանասյան, Կլիմայի փոփոխության պայմաններում գյուղատնտեսական արտադրության ճյուղային կառուցվածքի և մասնագիտացման հարմարվողականությանն ուղղված պետական կարգավորումը ՀՀ-ում..... 84

Սոցիոլոգիա

Լիլիթ Հակոբյան, Աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման և աշկերտության ծրագրերը՝ ուղղված Հայաստանում երիտասարդների գործազրկության բարձր ցուցանիշների նվազեցմանը..... 104

Բանասիրություն

Մարգարիտա Խաչատրյան, Համաստեղի և Արշակ Զոպանյանի անձնական ու գրական առնչությունները..... 116

<i>Կարինե Առաքելյան, Լեզվաոճական զուգահեռները Միսաք Մեծարենցի և Եղիշե Չարենցի համանուն ժողովածուներում.....</i>	126
<i>Շողեր Մինասյան, Արմեն Սարգսյան, Ռուսերենից փոխառյալ բառերի իմաստափոխությունը Ղարաբաղի բարբառում.....</i>	138
<i>Նելլի Գալստյան, Պատերազմի թեման Վիլյամ Սարոյանի «Մարդկային կատակերգություն» և «Վեսլի Ջեքսոնի արկածները» վեպերում.....</i>	152

Արվեստագիտություն

<i>Օվսաննա Քարամյան, Մոսկվա կինոթատրոնի ամառային դահլիճի «Ռիթմեր» խճանկարը.....</i>	163
<i>Անահիտ Բեքարյան, Թատրոնով ոգեշնչված Հարություն Գնդունու բեմական գործունեությունը «Վահրամ Փափագեան» թատերախմբում.....</i>	176
<i>Նաիրա Հայրապետյան, Սև-սպիտակ գունային լուծումները ժամանակակից կինոյում. տեսություն, պատմություն և արդի կիրառություններ.....</i>	192

Հնագիտություն, ազգագրություն և բանագիտություն

<i>Գարեգին Թումանյան, Մահարձանը՝ հնագիտական մշակույթի ցուցիչ (միջին բրոնզ – երկաթի դարաշրջաններ).....</i>	202
<i>Սուրեն Հորոսյան, Անժելա Ամիրխանյան, Հայկական միջնադարյան հնձաններն ու գինեգործական ավանդույթը.....</i>	217
<i>Սամվել Ռամազյան, Ասլանի վիպերգի առաջին տարբերակները.....</i>	234
<i>Լուսինե Մաղաթյան, Մերի Եսայան, Տարածքի քննությունը «Հազարան բլրով կամ Ալո-Դինոյի նաղլը» հեքիաթում (շոտլանդական համարժեք հեքիաթի զուգադրությամբ).....</i>	245
<i>Լիլիթ Սահակյան, Կերպարանափոխության գիտական և մշակութաբանական պատկերացումները հայ բանավոր ավանդության համատեքստում.....</i>	253
<i>Հասմիկ Պեղրոսյան, Գորգագործ կանայք հայրիշխանական երկու համակարգերի միջև.....</i>	266

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

<i>Գայանե Մախմուրյան, Սասունը Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի պատգամավորների պալատի անդամ Ֆրանսիս Դը Պրեսանսեի հարցման մեջ՝ ուղղված արտաքին գործերի նախարար Թեոֆիլ Դելկասսեին (1904 թ. 9-ը հունիսի).....</i>	283
---	-----

<i>Արսեն Բորոխյան, Հին Հայաստանի պատմության և նյութական մշակույթի խնդիրները Գայանե Քոչարյանի աշխատանքներում.....</i>	302
--	-----

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

<i>Անի Պեպրոսյան, Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գնունի, Գագիկ Սարգսյան, Լևոն Մկրտչյան, Արսեն Բորոխյան, Արցախի մեզալիթյան մշակույթը.....</i>	311
<i>Արմեն Կարապետյան, Էդիկ Մինասյան (խմբ.), 1920 թ. թուրք-հայկական պատերազմի արտացոլումը հայկական մամուլում.....</i>	320

ՄԵՐ ՀՈՐԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

<i>Ալբերտ Խառապյան, 65-ամյա գիտնականը պատմության քառուղիներում.....</i>	324
---	-----

CONTENTS

ARTICLES

History and Political Science

Artashes Shahnazaryan, The Relations between the Zakaryan and Mahkanaberdtsi Princely Houses (Mid of the 12th – end of the 13th Centuries)..... 14

Marina Margaryan, Systemic Approach to Executive Power Effectiveness: Institutional Transformations in the Republic of Armenia (2000–2024)..... 26

Philosophy and Law

Anahit Abrahamyan, International Legal Standards for the Protection of the Right to a Fair Trial: A Comparative Analysis..... 52

Economics

Mikayel Mikayelyan, Gabriel Mikayelyan, Lessons from Armenia's Transition Economy..... 68

Volodya Manasyan, State Regulation Measures for Adapting the Sectoral Structure and Specialization of Agricultural Production in the RA to Climate Change..... 84

Sociology

Lilit Hakobyan, Work-Based Learning and Apprenticeship Programs Aimed at Reducing High Youth Unemployment Rates in Armenia..... 104

Philology

Margarita Khachatryan, Personal and Literary Relations between Hamastegh and Arshak Chobanyan..... 116

Karine Arakelyan, Linguistic and Stylistic Parallels in Missak Metsarents and Yeghishe Charents Collections of the Same Name..... 126

Shogher Minasyan, Armen Sargsyan, The Semantic Shift of Loanwords from Russian in the Karabakh Dialect..... 138

Nelli Galstyan, Theme of War in the Novels of Wiliam Saroyan "The Human Comedy" and "The Adventures of Wesley Jackson"..... 152

Art History

Ovsanna Karamyan, "Rhythms" Mosaic of the Summer Hall of the "Moscow" Cinema..... 163

Anahit Bekaryan, Inspired by Theater Harutiun Gnduni's Theatrical Activities in "Vahram Papazian" Theater Troupe..... 176

Naira Hayrapetyan, Black-and-White Colour Solutions in Modern Cinema: Theory, History, and Contemporary Applications..... 192

Archaeology, Ethnography and Folklore

Garegin Tumanyan, Funerary Sculpture as an Indicator of Archaeological Culture (Middle Bronze – Iron Ages)..... 202

Suren Hobosyan, Anzhela Amirkhanyan, Armenian Medieval Winepresses and the Tradition of Winemaking..... 217

Samvel Ramazyan, The First Versions of the Ballad of Aslan..... 234

Lusine Madatyan, Meri Yesayan, The Analysis of Space in the Fairy Tale "The Thousand-Voiced Nightingale or Alo-Dino's Tale" (with Special Reference to its Scottish Counterpart)..... 245

Lilit Sahakyan, Scientific and Cultural Conceptions of Metamorphosis in the Context of Armenian Oral Tradition..... 253

Hasmik Petrosyan, Carpet-Weaving Women between two Patriarchal Systems... 266

PUBLICATIONS

Gayane Makhmourian, Sasun in a Parliamentary Inquiry from Member of the Chamber of Deputies of the National Assembly of France, Francis de Pressensé, to the Minister of Foreign Affairs Théophile Delcassé (June 9, 1904)..... 283

<i>Arsen Bobokhyan</i> , Issues of the History and Material Culture of Ancient Armenia in the Works of Gayane Kocharyan.....	302
--	-----

REVIEWS

<i>Ani Petrosyan</i> , Hayk Avetisyan, Artak Gnuni, Gagik Sargsyan, Levon Mkrtchyan, Arsen Bobokhyan, Megalithic Culture of Artsakh.....	311
<i>Armen Karapetyan</i> , Edik Minasyan (ed.), The Coverage of the Turkish-Armenian War of 1920 in the Armenian Press.....	320

OUR JUBILEES

<i>Albert Kharatyan</i> , A 65-year-old Scientist at the Crossroads of History.....	324
---	-----

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

История и политология

Арташес Шахназарян, Отношения между княжескими домами Закаряннов и Махканабердци (середина XII в. – конец XIII в.)..... 14

Марина Маргарян, Системный подход к изучению эффективности исполнительной власти: институциональные преобразования в РА (2000–2024)..... 26

Философия и право

Анаит Абраамян, Международно-правовые стандарты защиты права на справедливое судебное разбирательство: сравнительный анализ..... 52

Экономика

Микаел Микаелян, Габриел Микаелян, Уроки переходной экономики в Армении..... 68

Володя Манасян, Государственное регулирование адаптации отраслевой структуры и специализации сельскохозяйственного производства в РА к изменению климата..... 84

Социология

Лилит Акопян, Программы обучения на рабочем месте и ученичества, направленные на снижение высокого уровня безработицы среди молодежи в Армении..... 104

Филология

Маргарита Хачатрян, Личные и литературные связи Амастеха и Аршака Чопаняна..... 116

Карине Аракелян, Лингвостилистические параллели в одноименных сборниках Мисака Мецаренца и Егише Чаренца..... 126

Шогер Минасян, Армен Саргсян, Семантические изменения заимствованных из русского языка слов в Карабахском диалекте..... 138

Нелли Галстян, Тема войны в романах Уильяма Сарояна «Человеческая комедия» и «Приключения Весли Джексона»..... 152

Искусствоведение

Овсанна Карамян, Мозаика «Ритмы» в летнем зале кинотеатра «Москва»..... 163

Анаит Бекарян, Сценическая деятельность вдохновленный театром: Арутюна Гндуни в театральной труппе «Ваграм Папазян»..... 176

Наира Айрапетян, Черно-белые цветовые решения в современном кино: теория, история и их современное использование..... 192

Археология, этнография и фольклор

Гарегин Туманян, Надгробное изваяние как указатель археологической культуры (эпохи средней бронзы – железа)..... 202

Сурен Обосян, Анжела Амирханян, Средневековая армянская давяльня и винодельческая традиция..... 217

Самвел Рамазян, Первые версии баллады Аслана..... 234

Лусине Мадатян, Мери Есян, «Жар-птица или сказка Ало-дино» (с отсылкой к шотландскому аналогу)..... 245

Лилит Саакян, Научные и культурологические представления о метаморфозе в контексте армянской устной традиции..... 253

Асмик Петросян, Ковроткачихи между двумя патриархальными системами..... 266

ПУБЛИКАЦИИ

- Гаянэ Махмурян*, Сасун в запросе члена палаты депутатов национального собрания Франции Франсиса де Прессансе министру иностранных дел Теофилю Делькассе (9 июня 1904 г.)..... 283
- Арсен Бобохян*, Вопросы истории и материальной культуры древней Армении в работах Гаянэ Кочарян..... 302

РЕЦЕНЗИИ

- Ани Петросян*, Гайк Аветисян, Артак Гнуни, Гагик Саргсян, Левон Мкртчян, Арсен Бобохян, Мегалитическая культура Арцаха..... 311
- Армен Карапетян*, Эдик Минасян (ред.), Освещение турецко-армянской войны 1920 г. в армянской периодике..... 320

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

- Альберт Харатян*, 65-летний ученый на перекрестках истории..... 324